

dan weer f 2.50, om in de 8e periode evenals in de 1e periode weer f 2.— te zijn.

Hoe wordt het vraagstuk echter als aan het begin der 1e periode naast de minimaal benodigde hoeveelheid goederen een surplus aan goederen aanwezig is en dit ook gedurende de 8 perioden het geval is en verder de vervangingswaarde gedurende de 8 perioden steeds stijgende is? Volgens het standpunt van collega v. R. wordt voor de ruiltransacties van de goederen boven de minimaal benodigde hoeveelheid aanwezig, de winst bepaald door het verschil te nemen tusschen de opbrengst en den historischen kostprijs, welke winst dus als verteerbaar inkomen is te beschouwen. Wat zal nu het gevolg zijn van het feit, dat de vervangingswaardeleer niet wordt toegepast voor de genoemde ruiltransacties? Het antwoord zal moeten zijn, dat door de voortdurende prijsstijging der goederen de hoeveelheid goederen, die men voor de verkregen opbrengst zal kunnen koopen, steeds kleiner wordt. Men zal m.i. in het bedrijfsleven met een dergelijken gang van zaken, die tot verarming leidt, niet accoord kunnen gaan. Bij eene uitbreiding van het bedrijf, gepaard gaande met eene uitzetting van de minimaal benodigde hoeveelheid goederen, zal men niet de beschikking hebben over de noodzakelijke hoeveelheid goederen.

Het vraagstuk van de praktische toepassing van de vervangingswaardeleer in de boekhouding der bedrijven is lang niet eenvoudig. Er ligt hier m.i. nog een terrein van studie voor den accountant. Het door collega v. R. gekozen bedrijf, het handelsbedrijf met zijne in- en verkoopen van goederen, geeft niet de grootste moeilijkheden. Aan de hand van de wijzigingen, die in de inkooprijzen optreden zijn wel tusschentijdsche berekeningen te maken, waardoor bepaald kan worden, welk gedeelte van de winst buiten de Verlies- en Winstrekening moet blijven. Bij de productie-bedrijven is het vraagstuk gecompliceerd. De kostprijs bestaat hier uit vele kosten-elementen, waarvan de vervangingswaarden zich kunnen wijzigen. Voor het vinden van eene praktische werkmethode wordt hier meer studie vereischt.

A. NIERHOFF

EEN BUDGET VAN EEN AGRARISCH BEDRIJF VOLGENS COÖPERATIEF PRINCIPE

Het hieronder beschreven budget is ontleend aan gegevens, verstrekt door een „Kibboets” in Palestina. De inrichting van dit budget is dermate interessant, dat ons een beschrijving hiervan alleszins gewettigd voorkomt, in het bijzonder wegens de zoo principieele doorvoering in dit budget van de uit de bijzondere organisatievorm van den „Kibboets” voortvloeiende consequenties.

Wat is een „Kibboets”?

Een *Kibboets* (letterlijk: collectivum) is één van de vormen, waarin in Palestina in hoofdzaak agrarische bedrijven worden uitgeoefend en wel deze, waarin de bij den Kibboets aangesloten deelhebbers volkomen coöperatief arbeiden, derhalve geen privé-inkomen uit het bedrijf genieten, doch uit de gemeenschappelijke kas leven. Hun inbreng bestaat, praktisch gesproken, alleen uit „arbeid”. Het benodigde kapitaal bestaat uit leningen op langen termijn, gedeeltelijk tegen zeer lage rente, door Opbouw-instituten verstrekt, resp. uit niet verteerde winst.

Deze bedrijven zijn juridisch georganiseerd in iets, dat gelijk op onze Coöp. Ver. U.A. en zijn uit dezen hoofde onderworpen aan een toezicht-instituut van Regeeringswege, waarbij voorschriften moeten worden nagekomen, welke eenigs-

zins gelijken op die van onze Verzekeringskamer (uniforme balansen, bepaalde specificatiestaten e.d.). Ook is, evenals bij alle „limited companies” in Palestina, balanscertificering vanwege een accountant voorgeschreven.

In verband met de mogelijkheid, dat zich personen zouden aansluiten, die „hun loon niet waard zijn” of die zich psychisch niet blijken te kunnen voegen naar de „regelen van het huis,” maakt iedere nieuweling een proeftijd door, waarna ballotage plaats heeft. Economisch gezien is dit de eenig mogelijke weg, aangezien verschil in prestatievermogen niet tot uitdrukking gebracht kan worden in een hooger of lager loon, immers „loon” in de gewone beteekenis, kent de Kibboets niet.

Aangezien de Kibboets verschillende bedrijven exploiteert, is een kostprijsberekening onontbeerlijk. Deze kostprijsberekening is volgens moderne principes ingericht, met name is een volledig budgetsysteem ingevoerd, waaruit voor elk onderdeel kosten-standaards volgen.

Gegeven het voorafgaande zal nu als eerste vraag gesteld moeten worden: Wat is hier de „kostprijs” van den arbeid?

Geheel voortgaande op de principes van de hierboven summier beschreven organisatie vormen de *kosten van levensonderhoud* van de Kibboets de eigenlijke basis voor den kostprijs van den arbeid.

Aan het budget voor elk der bedrijven gaat dan ook de volgende berekening vooraf:

1. a. *Aantal leden* 125 personen.
- b. *Uitgaven-budget* aantal budgetdagen $365 \times 125 = 45625$.

	Per persoon		Totaal per jaar
	p. dag (in millèmes)	per jaar	
Voeding (incl. zieken)	50.0	£ P. 18,250	£ P. 2281,520
Kleding en schoeisel	4.5	.. 1,640	.. 205,315
Wasch	1.6	.. 0,584	.. 73,000
Medische hulp	1.8	.. 0,657	.. 85,000
Ziekenfonds	6.3	.. 2,300	.. 285,000
Woningkosten	4.0	.. 1,400	.. 182,500
Ontwikkeling	1.5	.. 0,547	.. 68,435
Belastingen	3.5	.. 1,275	.. 159,690
Contributies	1.4	.. 0,511	.. 65,000
Voeding buitenshuis	3.5	.. 1,275	.. 159,690
Zakgeld deelnemers	4.5	.. 1,640	.. 205,310
Kleuterschool	0.3	.. 0,110	.. 13,690
Kosten kinderen	11.1	.. 4,050	.. 504,000
Ondersteuning en kosten			
Ouders en verwanten	6.3	.. 2,300	.. 284,000
Totaal:	100.2	£ P. 36,599	£ P. 4571,880

- c. *Algemeene Onkosten en Interest.*
(volgt nadere specificatie).

2. *Verdeeling arbeidsdagen.*

PRODUCTIEF			IMPRODUCTIEF		
	dagen	in %		dagen	in %
<i>Landbouwbedrijven</i>			<i>Algemeene Kosten</i>		
Akkerbouw	613	3.1	Secretariaat en		
Groentenkweekerij ..	1,500	7.7	boekhouding	1,100	6.0
Koeienstal	620	3.2	<i>Bedrijfsleiding</i>	300	1.7
Kippen	400	2.0	Onderhoud terrein ..	150	0.8
Bijenteelt	80	0.4			
Sinaasappel-plantage	580	3.0			
Totaal	3,793	19.4		1,550	8.5

